

Legal Challenges of the Sustainable Revenue and Expenditure Law for Municipalities and Villages Councils Case Study: City of Maragheh

Ali Jelvegar ^a   , Bijan Abbasi ^b

- a. Department of Law, Faculty of Law and Political Science, University of Tehran, Tehran, Iran.
Email: jelvegarali1@gmail.com
- b. Associate Professor, Department of Law, Faculty of Law and Political Science, University of Tehran, Tehran, Iran.
Email: babbasi@ut.ac.ir

ARTICLE INFO

Article type:
Research Paper

Received:
4 January 2026
Received in revised form:
4 May 2026
Accepted:
21 May 2026
pp.56-67

Keywords:
Legal Challenges,
Sustainable Revenue Law,
Maragheh City,
Financial Independence,
Historical Fabric.

ABSTRACT

The present study aims to analyze the legal and executive challenges of the Sustainable Revenue and Expenditure Law of Municipalities, using a critical approach focusing on City of Maragheh. This applied research utilizes a descriptive-analytical methodology and survey approach, gathering data through structured questionnaires among urban management elites. Quantitative analysis of variables using the one-sample t-test and TOPSIS ranking technique revealed that legislative ambiguities, lack of precise executive guarantees, and institutional jurisdictional overlaps pose serious obstacles to the financial independence of this local organization. The results indicate that restrictive regulations and cultural heritage limitations in the historical fabric and garden-city boundaries of Maragheh, alongside structural dependence on unsustainable revenues such as Article 100 Commission fines, are considered the most significant and meaningful executive challenges. Finally, the necessity of amending legal provisions, delegating local authorities, adjusting regulations governing historical contexts, and developing novel financing tools to achieve economic independence and sustainable urban development was emphasized.

Citation: Jelvegar, A., & Abbasi, B. (2026). Legal Challenges of the Sustainable Revenue and Expenditure Law for Municipalities and Villages Councils, Case Study: City of Maragheh. *Journal of Geography and Urban Research*, 3(1), 56-67.

 <https://doi.org/10.22130/gur.2026.2081755.1036>

© The Author(s)

Publisher: University of Maragheh.

This is an open access article under the CC BY license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Extended Abstract

Introduction

The pursuit of financial autonomy for local governments represents a cornerstone of effective decentralized governance. In Iran, the enactment of the “Sustainable Revenue and Expenditure Law for Municipalities and Deh-yaris” was a landmark legislative effort aimed at shifting municipalities from reliance on unstable and often detrimental revenue sources, such as construction violation fines, toward a more predictable and sustainable financial framework. The law’s intention is to empower these local bodies to fund urban services and development projects through a diversified portfolio of stable income streams, including local taxes and duties. However, a significant gap exists between the law’s legislative intent and its practical implementation. Municipalities across the country, particularly those with unique historical or geographical characteristics, face considerable legal and executive challenges in operationalizing its articles.

This study investigates these challenges through a focused case study of Maragheh, a city renowned for its significant historical fabric and valuable garden-city heritage. This context presents a unique paradox where national laws designed to protect cultural and natural assets often conflict with the municipality’s need to generate revenue for urban development under the new financial legislation. The core problem lies in the inherent ambiguities within the law, its lack of robust enforcement mechanisms, and the jurisdictional overlaps with other governmental bodies, which are acutely exacerbated in a historically sensitive environment. Therefore, this research aims to systematically identify, analyze, and prioritize the legal and structural impediments to the law’s successful implementation in Maragheh. The central research question is: What are the most critical legal and executive challenges of the Sustainable Revenue Law in Maragheh Municipality, and what legislative and administrative solutions can reconcile structural conflicts to achieve genuine financial independence?

Methodology

This research was conducted with an applied objective, utilizing a descriptive-analytical methodology to diagnose and address a real-world problem. Adhering to a positivist philosophy, the study adopted a deductive-quantitative approach to test hypotheses derived from existing legal and administrative literature. The primary research strategy was a survey administered to a targeted population of urban management elites, including senior managers, legal experts, and financial specialists within Maragheh Municipality. The sample size was determined using Cochran’s formula for finite populations, and participants were selected through purposive sampling to ensure a high level of expertise and relevant experience.

Data were collected via a structured questionnaire designed to measure the perceived intensity of various legal, financial, and administrative challenges. The instrument’s validity was established through expert review (content and face validity), while its reliability was confirmed using Cronbach’s alpha coefficient, which indicated high internal consistency. The collected data were subsequently analyzed using two primary statistical techniques. First, a one-sample t-test was employed to determine whether the mean score for each identified challenge was statistically significantly higher than a neutral midpoint, thereby confirming its relevance as a genuine impediment. Second, the Technique for Order of Preference by Similarity to Ideal Solution (TOPSIS) was utilized to rank the challenges in order of priority. This multi-criteria decision-making method allowed for a nuanced prioritization based on their overall impact, providing a clear roadmap for policymakers.

Discussion and Findings

The statistical analysis yielded compelling insights into the structural weaknesses of the Sustainable Revenue Law as experienced in Maragheh. The results of the one-sample t-test confirmed that the vast majority of the 25 identified variables, spanning legislative, financial,

administrative, and context-specific dimensions, were perceived as statistically significant challenges ($p < 0.05$). This finding underscores that the difficulties are not isolated incidents but systemic issues rooted in the law's design and its interaction with local conditions. The mean scores were particularly high for challenges related to legal ambiguity and the lack of clear executive bylaws, indicating a fundamental disconnect between national legislation and local operational capacity.

More revealing were the results from the TOPSIS ranking, which prioritized the challenges based on their severity and immediacy. The top-ranked impediment was unequivocally the conflict between restrictive cultural heritage regulations and the municipality's mandate for revenue generation. This highlights the central dilemma in Maragheh, where zoning laws protecting the historical city core and its surrounding gardens directly limit development, construction permits, and other potential sources of stable income. The second most critical challenge was the continued structural dependence on unsustainable revenues, particularly fines from the Article 100 Commission. This finding suggests that despite the new law, the municipality has not been equipped with viable alternatives and remains reliant on a revenue stream the law was designed to replace. Other high-ranking challenges included the lack of clear authority to levy and collect new local taxes, jurisdictional conflicts with heritage and agricultural organizations, and limitations on physical expansion due to the city's unique geography. Collectively, these findings paint a picture of a municipality legally mandated to achieve financial sustainability but systematically constrained by a rigid and contradictory legal framework.

Conclusion

This study concludes that the "Sustainable Revenue and Expenditure Law," while theoretically sound, is practically undermined by significant legal ambiguities, structural limitations, and a one-size-fits-all approach that fails to accommodate the specific contexts of

historically and culturally rich cities like Maragheh. The primary finding is that the most pressing challenges are not merely financial but are deeply embedded in legal conflicts between development goals and preservation mandates. The law inadvertently places the municipality in an untenable position, expecting financial independence while simultaneously curtailing its most viable avenues for achieving it.

Based on these findings, several practical recommendations can be offered. On a legislative level, it is imperative to amend the law to include special provisions and flexible bylaws for cities with registered historical fabrics, allowing for context-sensitive development and innovative revenue models (e.g., tourism levies, restoration incentives). On an executive level, the municipality must proactively develop internal capacity for managing new revenue sources, reduce bureaucratic hurdles for investors, and formalize collaboration with cultural heritage organizations to find mutually beneficial solutions. Finally, at a managerial level, establishing a dedicated task force to continually monitor legal challenges and advocate for regulatory reform is essential. Ultimately, achieving sustainable municipal finance in Maragheh requires not just the implementation of a new law, but a fundamental reconciliation of national heritage protection policies with the principles of local economic autonomy.

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

Authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work declaration of competing interest none.

Conflict of Interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are grateful to all the scientific consultants of this paper.

بررسی چالش‌های حقوقی قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها مطالعه موردی: شهر مراغه

علی جلوه‌گر^۱✉، بیژن عباسی^۲

۱- گروه حقوق، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. Email: jelvegarali1@gmail.com
۲- دانشیار، گروه حقوق، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. Email: babbasi@ut.ac.ir

چکیده	اطلاعات مقاله
	نوع مقاله: مقاله پژوهشی
	تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۱۰/۱۴
	تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۰۲/۱۴
	تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۲/۳۱
	صص. ۵۶-۶۷
	واژگان کلیدی: چالش‌های حقوقی، قانون درآمد پایدار، شهر مراغه، استقلال مالی، بافت تاریخی.

استناد: جلوه‌گر، علی و عباسی، بیژن. (۱۴۰۵). بررسی چالش‌های حقوقی قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها مطالعه موردی: شهر مراغه. *مجله جغرافیا و پژوهش‌های شهری*، ۳(۱)، ۶۷-۵۶.

<https://doi.org/10.22130/gur.2026.2081755.1036>

مقدمه

وجود ابهام در تبصره‌های اجرایی، تداخل صلاحیت‌های ذاتی نهادهای محلی با دستگاه‌های اجرایی ملی و فقدان ضمانت‌اجراهای قاطع در وصول عوارض محلی از چالش‌های حقوقی و ساختاری در شهرداری‌ها و دهیاری‌ها به شمار می‌آید (Feyzi Tootkaleh et al., 2021). این نارسایی‌های تقنینی، علاوه بر ایجاد تزلزل در استقلال مالی مدیریت شهری، زمینه را برای تفسیرهای متعارض مراجع قضایی و شبه‌قضایی فراهم آورده و در عمل، تحقق اهداف مقنن در راستای خودکفایی شهرداری‌ها را با موانع جدی روبه‌رو ساخته است (Khodadadfar, 2025).

تداوم این خلاءهای قانونی و تعارضات هنجاری، پیامدهای مخرب نظیر سوق یافتن مدیریت شهری به سوی منابع مالی ناپایدار از جمله تخلفات ساختمانی و تراکم‌فروشی را در پی خواهد داشت (Barbieri et al., 2025). تضعیف بنیه اقتصادی دهیاری‌ها و شهرداری‌ها، افت فاحش کیفیت خدمات عمومی، تشدید نابرابری‌های فضایی در توسعه زیرساخت‌های شهری و همچنین کاهش شفافیت مالی، از دیگر تبعات منفی این وضعیت تلقی می‌گردد که در نهایت، کارآمدی نظام مدیریت محلی را به شدت مخدوش خواهد ساخت (Ramezani Ghavamabadi et al., 2019).

بررسی و واکاوی دقیق چالش‌های حقوقی حاکم بر قانون درآمد پایدار شهرداری‌ها، به دلیل نقش بی‌بدیل این نهادها در انتظام‌بخشی به حیات شهری و روستایی، امری اجتناب‌ناپذیر می‌نماید. فقدان ادبیات نظری منسجم و رویه‌های قضایی واحد در مواجهه با ابهامات این قانون، ضرورت انجام پژوهشی جامع را ایجاد می‌نماید تا از طریق آسیب‌شناسی دقیق مواد قانونی و شناسایی تعارضات ساختاری، بستر مناسبی جهت اصلاح رویه‌های موجود و تدوین لوایح متمم فراهم گردد (Akande et al., 2019). اهمیت بنیادین این تحقیق در قابلیت آن برای ارائه راهکارهای حقوقی و تقنینی بدیع به منظور گذار از بحران‌های مالی مدیریت شهری نهفته است (Gholipour et al., 2019).

نتایج حاصل از این مطالعه، ضمن ارتقاء غنای ادبیات حقوق عمومی و اداری، نقشه راهی متقن در اختیار سیاست‌گذاران، قانون‌گذاران و مدیران محلی قرار خواهد داد تا با بهره‌گیری از آن، استقلال مالی و توسعه پایدار زیرساخت‌ها تضمین شده و ارکان حکمرانی مطلوب شهری در عرصه عمل محقق گردد (Asadpour, 2017). کاربرد «قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها» در ساختار اداری و مالی شهرداری مراغه، با چالش‌ها و تضییقات حقوقی مضاعفی مواجه است که ریشه در عدم تناسب احکام کلی این قانون با ویژگی‌های خاص اقلیمی، تاریخی و اقتصادی این منطقه دارد (Birnavandi et al., 2016). فقدان انعطاف‌پذیری تقنینی در مواجهه با گستردگی بافت تاریخی مراغه و محدودیت‌های ناشی از ضوابط حاکم بر میراث فرهنگی، در کنار اقتصاد غالباً مبتنی بر کشاورزی منطقه، امکان وضع عوارض محلی جدید و حصول درآمدهای پایدار را با موانع جدی روبه‌رو ساخته است. علاوه بر این، ابهام در صلاحیت‌های تفویضی قانون‌گذار و تداخل وظایف شهرداری با سایر نهادهای اجرایی متولی، سبب شکل‌گیری تفاسیر متعارض در مراجع شبه‌قضایی همچون کمیسیون‌های ماده صد و هفتاد و هفت گردیده که این امر، کاهش چشمگیر درآمدهای مستمر و تزلزل بنیادین در برنامه‌ریزی‌های مالی شهرداری مراغه را به دنبال داشته است (Banerjee et al., 2018).

استمرار نارسایی‌های تقنینی و ساختاری، پیامدهای نامطلوبی نظیر وابستگی فزاینده بودجه مدیریت شهری مراغه به منابع مالی ناپایدار از جمله جرایم تخلفات ساختمانی و تراکم‌فروشی را در پی داشته و موجب تخریب فزاینده بافت ارزشمند تاریخی و افت محسوس کیفیت خدمات عمومی در این شهر گردیده است. بر این اساس، انجام پژوهشی مبتنی بر واقعیات میدانی به منظور آسیب‌شناسی دقیق اجرای این قانون در شهرداری مراغه ضرورتی اجتناب‌ناپذیر می‌نماید تا ضمن ارتقاء ادبیات حقوق شهری، راهکارهای عملیاتی جهت برون‌رفت از این بحران مالی ارائه گردد؛ لذا هدف غایی پژوهش حاضر، تبیین خلاءهای حقوقی قانون مزبور در مقیاس محلی بوده و در پی پاسخ به این پرسش کلیدی است که «مهم‌ترین چالش‌های حقوقی و اجرایی قانون درآمد پایدار در شهر مراغه کدامند و چه راهکارهای تقنینی جهت رفع تعارضات ساختاری و تحقق استقلال مالی این نهاد قابل ارائه خواهد بود؟».

مبانی نظری

اصطلاح «بررسی چالش‌های حقوقی» در گستره ادبیات حقوق عمومی و دانش قانون‌گذاری، ناظر بر فرایند واکاوی عمیق و آسیب‌شناسی انتقادی هنجارهای مدون، ساختارهای نهادی و رویه‌های اجرایی مستتر در متون تقنینی به شمار می‌رود (Izadnezhad et al., 2025). این مفهوم، شناسایی دقیق خلأهای قانونی، تعارضات میان‌متنی، ابهامات تفسیری و فقدان ضمانت‌اجراهای متناسب را دربرگرفته و تلاش دارد تا موانع موجود بر سر راه تحقق اهداف غایی قانون‌گذار را آشکار سازد. در مسیر این ارزیابی ساختاری، محققان به تحلیل موشکافانه عدم تطابق احکام قانونی با واقعیت‌های میدانی، تداخل صلاحیت‌های ذاتی نهادهای موازی و ناکارآمدی سازوکارهای نظارتی پرداخته و بستر لازم جهت اصلاح و ارتقاء نظام حقوقی را فراهم می‌آورند. چنین بررسی بنیادینی، نه تنها به کشف نقاط ضعف و نارسایی‌های ماهوی و شکلی متون مقرراتی منتهی می‌گردد (Hossain et al., 2025)، بلکه مسیر تدوین پیشنهادهای اصلاحی مبتنی بر اصول حقوقی و مقتضیات زمانی را هموار می‌نماید. در واقع، این واکاوی عالمانه، ابزاری تحلیلی جهت سنجش میزان کارایی، اثربخشی و انعطاف‌پذیری قوانین در مواجهه با تحولات پیچیده جوامع مدرن محسوب شده و زمینه را برای استقرار حاکمیت قانون، تضمین حقوق شهروندان و پیشگیری از تفاسیر سلیقه‌ای و متعارض قضایی و اداری فراهم می‌آورد (Hakimi et al., 2021).

مفهوم «درآمد پایدار» در عرصه مالیه عمومی محلی و اقتصاد شهری، به آن دسته از منابع مالی مستمر، اتکاپذیر، منعطف و غیرمخرب دلالت دارد که استقلال مالی و پویایی اقتصادی نهادهای غیرمركزی را در بستر زمان تضمین می‌نماید (Yeganegi et al., 2016). این منابع جریان‌ساز، برخلاف درآمدهای ناپایدار و اقتضایی نظیر عوارض ناشی از تخلفات ساختمانی یا فروش تراکم، هیچ‌گونه پیامد منفی برای کیفیت محیط زیست، بافت کالبدی شهر و حقوق آیندگان به همراه نداشته و بر پایه عدالت مالیاتی و بهای تمام‌شده خدمات عمومی استوار می‌باشند (Kazemi et al., 2025). تحقق چنین درآمدهایی، نیازمند استقرار نظام‌های کارآمد ارزیابی اقتصادی، بهره‌گیری از ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری مشارکتی، وضع عوارض نوسازی متناسب با ارزش واقعی املاک و تعریف کدهای درآمدی مبتنی بر فعالیت‌های مولد اقتصادی به شمار می‌رود (Yigitcanlar et al., 2019).

وجود منابع پایدار، نهادهای مدیریت محلی را از گزند نوسانات اقتصادی، بحران‌های مقطعی و وابستگی مخرب به کمک‌های دولتی مصون نگاه داشته و قدرت برنامه‌ریزی بلندمدت، اجرای پروژه‌های زیرساختی و تاب‌آوری نهادی را به میزان قابل‌توجهی ارتقا می‌بخشد (Mahdizadeh, 2019). در حقیقت، دستیابی به این نوع از تأمین مالی، شالوده اصلی تحقق توسعه پایدار شهری و روستایی تلقی شده و بستر مناسبی جهت افزایش سطح رفاه عمومی، توزیع عادلانه امکانات و پاسخگویی مطلوب به نیازهای روزافزون شهروندان را فراهم می‌آورد (Mashoufi, 2025).

عبارت «هزینه شهرداری‌ها» در چارچوب نظام بودجه‌ریزی و حسابداری بخش عمومی، دربردارنده کلیه مصارف اعتباری، تعهدات مالی، تخصیص‌های سرمایه‌ای و مخارج جاری این نهادهای عمومی غیردولتی جهت ایفای وظایف حاکمیتی و تصدی‌گری تفویض‌شده محسوب می‌گردد (Yazdani et al., 2023). این هزینه‌کردها طیف وسیعی از اقدامات بنیادین اعم از توسعه و نگهداری زیرساخت‌های عمرانی، ارائه خدمات مستمر شهری، ارتقاء سرانه‌های فضای سبز، مدیریت پسماند، توسعه ناوگان حمل‌ونقل عمومی و اجرای برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی را شامل شده و مستقیماً بر کیفیت زیست شهروندان اثر می‌گذارد. مدیریت بهینه این مصارف، مستلزم رعایت دقیق اصول شفافیت مالی، انضباط بودجه‌ای، اولویت‌بندی نیازهای اساسی جامعه محلی و بهره‌گیری از سیستم‌های نوین نظارتی جهت پیشگیری از اتلاف منابع و فساد اداری به شمار می‌رود (Silva et al., 2018). ساختار هزینه‌ای شهرداری‌ها باید به گونه‌ای طراحی و تنظیم گردد که تعادل منطقی میان اعتبارات هزینه‌ای روزمره و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برقرار شده و جریان توسعه متوازن قضایی را در سطح سکونتگاه‌های انسانی تضمین نماید. در نهایت، کارایی و اثربخشی این هزینه‌ها، شاخصی حیاتی جهت

ارزیابی عملکرد مدیران محلی در راستای پاسخگویی به مطالبات شهروندی، تحقق عدالت توزیعی و پیشبرد اهداف کلان مدیریت یکپارچه شهری قلمداد می‌شود (Mishkar Motlagh et al., 2025).

پیوند بنیادین و ارتباط محتوایی وثیق میان مفاهیم یادشده، بر مدار اصل «تعادل منابع و مصارف» استوار گشته و زنجیره‌ای علی و معلولی و توأم با تأثیرات متقابل را در گستره حقوق مالیه عمومی محلی به تصویر می‌کشد. بروز هرگونه چالش حقوقی، ابهام تقنینی و تشتت آرا در مسیر تفسیر و اجرای قانون، بی‌درنگ روند تحقق درآمدهای پایدار را دچار اختلالات ساختاری ساخته و ظرفیت‌های تأمین مالی شهرداری‌ها را با تنگناهای جدی مواجه می‌سازد (Qaidan et al., 2020). هنگامی که شاکله قانون‌گذاری به واسطه فقدان شفافیت در مرزبندی صلاحیت‌ها یا خلأ سازوکارهای اجرایی متقن، از تضمین استمرار جریان‌های درآمدی باز بماند، نهادهای مدیریت شهری در تأمین اعتبارات حیاتی جهت پوشش هزینه‌های اجتناب‌ناپذیر خدمات عمومی گرفتار بحران نقدینگی و بی‌ثباتی مالی خواهند شد (Petro et al., 2018). این تزلزل سیستمی، مدیران محلی را به ناچار به سوی اتخاذ راهکارهای جبرانی کوتاه‌مدت، تقلیل بودجه‌های عمرانی و افت کیفیت خدمات‌رسانی سوق داده و فلسفه وجودی مقررات ناظر بر انتظام مالی را کاملاً خنثی می‌گرداند (Rashidi et al., 2020). از این‌رو، واکاوی تعارضات تقنینی به عنوان متغیر مستقل و بنیادین، پیش‌شرطی گریزناپذیر جهت تحلیل نوسانات درآمدی و ارزیابی تبعات مخرب آن بر کارایی سیستم هزینه‌ای مدیریت محلی به شمار رفته و اصلاح این چالش‌ها، یگانه مسیر دستیابی به توازن بودجه‌ای و توسعه پایدار شهری محسوب می‌شود (Mousavi et al., 2021). در ادامه پژوهش‌های مرتبط با موضوع حاضر مورد بررسی قرار گرفته است:

افکانه^۱ (۲۰۲۵)، مقاله‌ای با عنوان «منابع درآمدی پایدار شهرداری‌ها: چالش‌ها و راهکارهای بهبود مدیریت مالی شهری»، تدوین نموده است. نتایج تحقیق نشان داد که اصلاح ساختار مالی و شناسایی چالش‌های موجود، بسترساز بهبود و ارتقاء مدیریت مالی شهری است. امجدی^۲ (۲۰۲۵)، مقاله‌ای با عنوان «نقش حقوق محیط‌زیست در توسعه شهری پایدار: بررسی چالش‌ها و فرصت‌های قانونی در طراحی و اجرای شهرهای پایدار»، تدوین نموده است. نتایج تحقیق نشان داد که قوانین زیست‌محیطی نقش مهمی در رفع موانع قانونی و ایجاد فرصت برای توسعه پایدار شهری ایفا می‌نمایند. ایزدنژاد و ملکی^۳ (۲۰۲۵)، مقاله‌ای با عنوان «نقش حکمرانی خوب شهری در درآمدهای پایدار گردشگری شهر اهواز»، تدوین نموده‌اند. نتایج تحقیق نشان داد که اصول حکمرانی خوب شهری تأثیر مثبتی بر توسعه درآمدهای پایدار از طریق گردشگری دارد و زمینه‌ساز شفافیت مالی می‌شود. کاظمی و همکاران^۴ (۲۰۲۵)، مقاله‌ای با عنوان «الگوی برای ایجاد درآمدهای پایدار شهرداری با استفاده از تکنیک فراترکیب»، تدوین نموده‌اند. نتایج تحقیق نشان داد که دستیابی به درآمد پایدار نیازمند اجرای یک مدل جامع و یکپارچه از منابع متنوع مالی است. کردستانی و وحید^۵ (۲۰۲۳)، مقاله‌ای با عنوان «بررسی منابع درآمدی پایدار برای شهرداری همدان و ارائه مدلی برای تثبیت منابع درآمدی و تأمین مالی در شهرداری‌ها»، تدوین نموده است. نتایج تحقیق نشان داد که تنوع‌بخشی به منابع مالی و کاهش اتکاء به درآمدهای ناپایدار، موجب ثبات اقتصادی شهرداری‌ها می‌شود.

فیضی توتکله و همکاران^۶ (۲۰۲۱)، مقاله‌ای با عنوان «بررسی منابع درآمدی شهرداری‌ها برای ارائه راهکارهایی جهت افزایش درآمد پایدار»، تدوین نموده‌اند. نتایج تحقیق نشان داد که تمرکز بر راهکارهای نوین تأمین مالی، میزان وابستگی به درآمدهای مقطعی را به شدت کاهش می‌دهد. حکیمی و نصیری^۷ (۲۰۲۱)، مقاله‌ای با عنوان «نقش

¹ Afkaneh

² Amjadi

³ Izadnezhad & Maleki

⁴ Kazemi et al

⁵ Kordestani & Vahid

⁶ Feyzi Tootkaleh et al

⁷ Hakimi & Nasiri

خواهرخواندگی شهری در ایجاد درآمدهای پایدار شهرداری (رویکرد ISM)»، تدوین نموده‌اند. نتایج تحقیق نشان داد که شبکه‌سازی میان شهری و دیپلماسی شهری تأثیر بسزایی در جذب سرمایه و شکل‌گیری درآمدهای پایدار دارد. خزایی و شیعایی^۱، (۲۰۲۰)، مقاله‌ای با عنوان «ارزیابی نقش بازآفرینی بافت‌های ناکارآمد بر مدیریت توسعه در اهواز»، تدوین نموده‌اند. نتایج تحقیق نشان داد که احیای بافت‌های فرسوده، زمینه‌ساز توسعه متوازن و بهبود عملکرد مدیریت شهری است. قلی‌پور و همکاران^۲ (۲۰۱۹)، مقاله‌ای با عنوان «تحلیل روش‌ها، منابع و موانع دستیابی به درآمد پایدار شهری (مطالعه موردی: شهرداری ارومیه)»، تدوین نموده‌اند. نتایج تحقیق نشان داد که چالش‌های قانونی و ساختاری از مهم‌ترین موانع در مسیر تحقق درآمدهای پایدار به شمار می‌روند.

برسم و همکاران^۳ (۲۰۲۰)، مقاله‌ای با عنوان «ارزیابی منابع مالی شهرداری‌ها و امکان‌سنجی تأمین درآمدهای پایدار شهری مطالعه موردی شهر جیرفت»، تدوین نموده‌اند. نتایج تحقیق نشان داد که برنامه‌ریزی دقیق مالی و اتکا به پتانسیل‌های بومی، موجب پایداری اقتصادی در سطح شهرداری می‌شود. عسگری^۴ (۲۰۱۹)، مقاله‌ای با عنوان «ارائه الگوی تأمین درآمد پایدار برای مدیریت شهری مطالعه موردی: شهرداری هشتگرد»، تدوین نموده است. نتایج تحقیق نشان داد که تدوین الگوهای بومی‌سازی شده، مسیر دستیابی به استقلال مالی در مدیریت شهری را هموار می‌سازد. سهرابی و صفری^۵ (۲۰۱۹)، مقاله‌ای با عنوان «شناسایی و رتبه‌بندی مهم‌ترین روش‌های تأمین درآمدی پایدار شهرداری با استفاده از فنون MCDM (مطالعه موردی: شهرداری همدان)»، تدوین نموده‌اند. نتایج تحقیق نشان داد که اولویت‌بندی روش‌های درآمدزایی بر اساس معیارهای علمی، موجب تخصیص بهینه منابع مالی می‌شود. اسدپور^۶ (۲۰۱۷)، مقاله‌ای با عنوان «بررسی درآمد پایدار شهرداری با رویکرد توسعه پایدار شهری: مطالعه موردی شهر بندرعباس»، تدوین نموده است. نتایج تحقیق نشان داد که پیوند میان درآمدهای شهری و اصول توسعه پایدار، ضامن حفظ کیفیت زندگی شهروندان و رشد اقتصادی است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از حیث هدف در زمره تحقیقات کاربردی قرار داشته و بر پایه فلسفه اثبات‌گرایی تدوین یافته است تا با اتخاذ رویکردی قیاسی و کمی، ابعاد پنهان موضوع را مورد واکاوی قرار دهد. استراتژی این مطالعه بر مبنای پیمایش میدانی و توصیفی-تحلیلی استوار گشته و افق زمانی آن مقطعی محسوب می‌گردد که در یک بازه زمانی مشخص به اجرا درآمده است. هدف بنیادین این پژوهش، شناسایی دقیق و ارزیابی کمی چالش‌های حقوقی قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها به شمار می‌رود تا بدین طریق، موانع ساختاری فراروی مدیریت محلی در مسیر دستیابی به استقلال مالی آشکار گردد. انتخاب چنین چارچوب روش‌شناختی منسجمی، امکان سنجش دقیق متغیرها و تعمیم‌پذیری نتایج حاصله را به جوامع آماری مشابه فراهم می‌آورد.

در مسیر گردآوری داده‌ها، پژوهشگر از تلفیق روش‌های کتابخانه‌ای جهت تدوین مبانی نظری و روش میدانی مبتنی بر توزیع پرسشنامه ساختاریافته بهره برده است. جامعه آماری این مطالعه را مدیران ارشد، کارشناسان حقوقی و متخصصان حوزه مالیه عمومی در شهرداری‌ها تشکیل می‌دهند. جامعه آماری ۴۰۰ نفر در نظر گرفته شد؛ براساس فرمول کوکران ۱۹۶ به دست آمد و بعد از حذف پرسشنامه‌های ناقص، نتایج پرسشنامه ۱۹۰ نفر برای تجزیه و تحلیل مدنظر قرار گرفت. این جامعه نخبگانی، دانش و تجربه کافی جهت ارزیابی ابعاد پیچیده قانون مزبور را در اختیار داشته و پاسخ‌های آنان، زیربنای مستحکمی برای تحلیل‌های آماری بعدی فراهم می‌سازد. دلیل اصلی انتخاب این شیوه و

¹ Khazaei & Shiaei

² Gholipour et al

³ Baresam et al

⁴ Asgari

⁵ Sohrabi & Safari

⁶ Asadpour

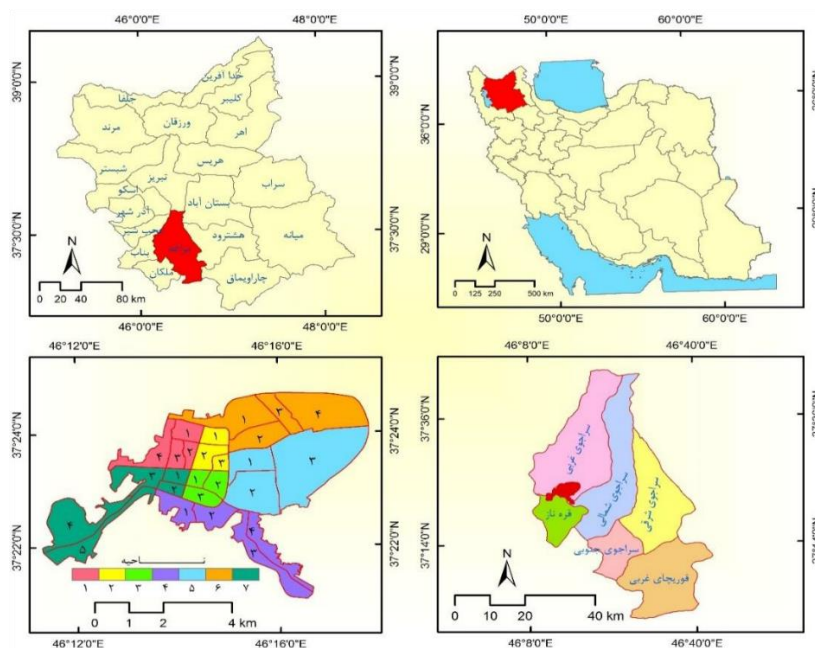
روش‌های کمی، انطباق کامل ابزار پرسشنامه با ماهیت متغیرهای پنهان حقوقی و توانایی آن در تبدیل مفاهیم کیفی به داده‌های قابل اندازه‌گیری است.

به منظور حصول اطمینان از کیفیت ابزار اندازه‌گیری، روایی و پایایی پرسش‌نامه‌ها با دقت علمی بالایی مورد سنجش قرار گرفته است. روایی محتوایی و صوری گویه‌ها از طریق اعمال نظرات اصلاحی پنل خبرگان دانشگاهی و متخصصان حقوق عمومی تأیید گشته و روایی سازه آن نیز با بهره‌گیری از تکنیک‌های آماری مناسب ارزیابی شده است. همچنین، جهت سنجش پایایی ابزار تحقیق، ضریب آلفای کرونباخ محاسبه گردیده که مقادیر بالاتر از آستانه استاندارد، انسجام درونی و ثبات پاسخ‌ها را به اثبات می‌رساند. این دقت نظر در اعتبارسنجی ابزارها، احتمال بروز خطاهای اندازه‌گیری را به حداقل رسانده و اعتبار علمی یافته‌های مستخرج از پیمایش میدانی را به شدت ارتقاء می‌بخشد.

در بخش تجزیه و تحلیل داده‌ها، نرم‌افزارهای تخصصی آماری جهت آزمون فرضیات و رتبه‌بندی مؤلفه‌ها به کار گرفته شده‌اند. در گام نخست، از آزمون تی تک‌نمونه‌ای جهت بررسی معناداری وضعیت هر یک از چالش‌های حقوقی نسبت به میانگین نظری جامعه (حد متوسط = ۳) بهره‌برداری شده تا شدت و ضعف موانع موجود به صورت کمی احراز گردد. پس از تأیید معناداری چالش‌ها، تکنیک تصمیم‌گیری چندمعیاره تاپسیس جهت اولویت‌بندی و رتبه‌بندی نهایی موانع حقوقی و پیامدهای منفی قانون مورد استفاده قرار گرفته است. این رویکرد تحلیلی ترکیبی، فاصله هر شاخص را از راه‌حل ایده‌آل مثبت و منفی (+A و -A) محاسبه نموده و در نهایت، خروجی‌های کاربردی و دقیقی را جهت تدوین راهبردهای اصلاحی در اختیار سیاست‌گذاران سیستم مدیریت شهری قرار می‌دهد.

محدوده مورد مطالعه

شهر مراغه پس از کلانشهر تبریز، دومین شهر بزرگ استان آذربایجان شرقی محسوب می‌شود و با فاصله‌ای حدود ۱۲۰ کیلومتری از مرکز استان قرار دارد. جمعیت این شهر معادل ۱۷۵۲۵۵ نفر است (Mobaraki et al., 2024). منطقه مورد مطالعه در شمال غربی ایران به مرکزیت شهر مراغه بر دامنه جنوبی کوه سهند واقع شده است. محدوده آن از غرب به دریاچه ارومیه، از شرق به دشت هشترود و از جنوب به جلگه میان‌دوآب منتهی می‌شود. مساحت شهر مراغه بالغ بر ۲۰ کیلومتر مربع است (Rostami & Khorshiddoust, 2020).

شکل ۱. نقشه محدوده مورد مطالعه

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۵

یافته‌های پژوهش

جدول (۱)، نمایانگر توزیع ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌ای آماری متشکل از ۱۹۰ نفر از کارکنان و شهروندان شهر مراغه است. بررسی داده‌های مربوط به متغیر گروه سنی نشان می‌دهد که بیشترین تمرکز پاسخ‌گویان با فراوانی ۲۹/۸ درصد در رده سنی ۳۱ تا ۴۰ سال قرار دارد و پس از آن، گروه سنی ۲۰ تا ۳۰ سال با ۲۵/۹ درصد، بخش قابل‌توجهی از نمونه را به خود اختصاص داده‌اند که این امر حاکی از جوان و در سنین کار بودن ترکیب غالب جمعیت مورد مطالعه است. در بُعد میزان تحصیلات، یافته‌ها بیانگر آن است که اکثریت قاطع جامعه نمونه، یعنی ۵۸ درصد از افراد، دارای تحصیلات پایین‌تر از مقطع کاردانی هستند؛ در حالی که دانش‌آموختگان مقاطع کارشناسی (۱۸/۵ درصد) و کارشناسی ارشد و بالاتر (۱۱/۲ درصد) سهم بسیار کمتری را در اختیار دارند که این توزیع نامتقارن، نشان‌دهنده غلبه سطح تحصیلات پایه و غیردانشگاهی در میان اکثریت مشارکت‌کنندگان است.

از منظر ترکیب جنسیتی نیز، توزیع فراوانی‌ها نشان می‌دهد که مردان با ۶۹/۱ درصد، حضور بسیار پررنگ‌تری نسبت به زنان با ۳۰/۹ درصد در این پژوهش داشته‌اند که این اختلاف چشمگیر می‌تواند متأثر از بافت خاص اشتغال کارکنان در جامعه هدف یا الگوهای دسترسی به شهروندان در شهر مراغه در زمان نمونه‌گیری باشد. در مجموع، پروفایل کلی این نمونه آماری را می‌توان به صورت جمعیتی غالباً مردانه، جوان تا میان‌سال (نیروی کار فعال) و با سطح تحصیلات پایه توصیف نمود که تعمیم نتایج پژوهش باید با در نظر گرفتن این ساختار جمعیت‌شناختی خاص انجام پذیرد.

جدول ۱. ویژگی‌های فردی پرسش‌شوندگان

شاخص	دسته‌بندی	درصد
گروه سنی	۲۰ تا ۳۰ سال	۲۵/۹
	۳۱ تا ۴۰ سال	۲۹/۸
	۴۱ تا ۵۰ سال	۲۴/۵
	بالاتر از ۵۱ سال	۱۹/۸
میزان تحصیلات	پایین‌تر از کاردانی	۵۸
	کاردانی	۱۲/۳
	کارشناسی	۱۸/۵
	کارشناسی ارشد و بالاتر	۱۱/۲
جنسیت	زن	۳۰/۹
	مرد	۶۹/۱

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۵

نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای

تحلیل آماری داده‌های مستخرج از جامعه نخبگانی شهرداری مراغه در آزمون تی تک‌نمونه‌ای، انحراف مثبت و معنادار تمامی بیست شاخص مورد ارزیابی را از حد متوسط نظری (۳) به اثبات رسانده و وجود چالش‌های بنیادین را قطعی می‌سازد. مقادیر آماره تی در تمامی مؤلفه‌ها با سطح خطای کمتر از یک درصد محاسبه شده که نشان‌دهنده اجماع بالای کارشناسان بر ناکارآمدی ساختارهای حقوقی و مالی فعلی است.

در این ارزیابی، متغیر مرتبط با ضوابط بازدارنده میراث فرهنگی در بافت تاریخی مراغه با ثبت بالاترین میانگین، شدت و خامت تعارضات قانونی با اکوسیستم محلی را نمایان می‌آورد. این سطح از معناداری در شاخص‌های بومی، ضرورت بازنگری فوری در تبصره‌های اجرایی قانون را غیرقابل‌انکار جلوه داده و لزوم تدوین مقررات انعطاف‌پذیرتر را آشکار می‌سازد. نتایج این آزمون، پایه‌ای مستحکم جهت ورود به فاز اولویت‌بندی موانع فراهم آورده و تأیید این فرضیات،

مسیر را برای طراحی راهبردهای مداخله‌جویانه هموار می‌نماید. چنین یافته‌هایی، نقشه راه دقیقی جهت شناخت موانع استقلال مالی ارائه داده و لزوم اعمال اصلاحات ساختاری در مقیاس محلی را اجتناب‌ناپذیر می‌گرداند.

جدول ۲. نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای

ردیف	شاخص‌ها	میانگین	انحراف معیار	آماره تی	سطح معناداری	نتیجه
۱	ابهام در تعاریف درآمدهای پایدار	۴/۱۸	۰/۵۲۰	۱۵/۲۴	۰/۰۰۰	تأیید
۲	تداخل صلاحیت نهادها در وضع عوارض	۴/۱۵	۰/۶۱۰	۱۲/۶۴	۰/۰۰۱	تأیید
۳	فقدان ضمانت اجرای وصول مطالبات	۳/۹۵	۰/۶۸۰	۹/۳۷	۰/۰۰۲	تأیید
۴	تعارض با قانون مالیات بر ارزش افزوده	۴/۰۵	۰/۵۵۰	۱۲/۸۰	۰/۰۰۰	تأیید
۵	نقص در کمیسیون‌های حل اختلاف	۳/۸۵	۰/۷۱۰	۸/۰۳	۰/۰۰۳	تأیید
۶	تورم قوانین موازی مالیه شهری	۴/۱۰	۰/۵۹۰	۱۲/۵۰	۰/۰۰۱	تأیید
۷	محدودیت حقوقی جلب سرمایه‌گذاری	۴/۲۲	۰/۵۰۰	۱۶/۳۶	۰/۰۰۰	تأیید
۸	ناپایداری منابع جرایم ماده صد	۴/۴۵	۰/۴۸۰	۲۰/۲۵	۰/۰۰۰	تأیید
۹	کسری مستمر بودجه جاری	۴/۳۸	۰/۵۱۰	۱۸/۱۴	۰/۰۰۰	تأیید
۱۰	وابستگی به عوارض پروانه ساختمانی	۴/۳۰	۰/۵۳۰	۱۶/۴۵	۰/۰۰۰	تأیید
۱۱	افت کیفیت خدمات عمومی	۳/۹۰	۰/۶۵۰	۹/۲۸	۰/۰۰۲	تأیید
۱۲	انحراف در تخصیص اعتبارات سرمایه‌ای	۳/۸۲	۰/۷۰۰	۷/۸۵	۰/۰۰۴	تأیید
۱۳	افزایش بدهی به پیمانکاران	۴/۱۲	۰/۵۸۰	۱۲/۹۰	۰/۰۰۱	تأیید
۱۴	تمرکزگرایی در توزیع اعتبارات	۴/۲۵	۰/۵۴۰	۱۵/۵۲	۰/۰۰۰	تأیید
۱۵	بروکراسی ابلاغ تعرفه‌های عوارض	۳/۹۸	۰/۶۲۰	۱۰/۵۹	۰/۰۰۱	تأیید
۱۶	عدم انعطاف قوانین معاملات شهرداری	۴/۰۸	۰/۵۷۰	۱۲/۷۰	۰/۰۰۰	تأیید
۱۷	ضوابط بازدارنده میراث فرهنگی در بافت تاریخی	۴/۵۵	۰/۴۲۰	۲۴/۷۰	۰/۰۰۰	تأیید
۱۸	محدودیت توسعه فیزیکی حریم باغ شهر	۴/۴۰	۰/۴۹۰	۱۹/۴۳	۰/۰۰۰	تأیید
۱۹	رکود اقتصاد کشاورزی محور منطقه	۴/۱۵	۰/۵۶۰	۱۳/۷۷	۰/۰۰۰	تأیید
۲۰	تعارض منافع ذی‌نفعان محلی با ملی	۳/۸۸	۰/۶۹۰	۸/۵۰	۰/۰۰۳	تأیید

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۵

نتایج آزمون رتبه‌بندی تاپسیس

پیاپی سازی تکنیک تصمیم‌گیری چندمعیاره تاپسیس بر روی بیست شاخص تأییدشده، سلسله‌مراتب دقیقی از موانع استقلال مالی شهرداری مراغه را بر اساس فاصله از راه‌حل‌های ایده‌آل ترسیم نموده است. خروجی ضرایب نزدیکی نشانگر آن است که محدودیت‌های ناشی از ضوابط میراث فرهنگی و ناپایداری منابع جرایم ماده صد، به عنوان بحرانی‌ترین چالش‌های موجود در صدر این اولویت‌بندی جای گرفته‌اند.

تخصیص بالاترین رتبه‌ها به متغیرهای زمینه‌ای و مالی، شدت آسیب‌پذیری ساختار درآمدی این نهاد محلی را در برابر قوانین متمرکز ملی به وضوح آشکار می‌سازد. این رتبه‌بندی ریاضی، با حذف سوگیری‌های ذهنی، تصویری شفاف از نقاط تمرکز جهت تخصیص بهینه منابع و اعمال اصلاحات تقنینی ارائه داده و سیاست‌گذاران را در مسیر رفع موانع ساختاری هدایت می‌نماید. دستاورد این مدل‌سازی، پشتوانه‌ای علمی جهت تدوین لوایح قانونی جدید محسوب شده و لزوم توجه ویژه به ویژگی‌های بومی مراغه را در نظام مالیه شهری اثبات می‌آورد. در نهایت، این ساختار اولویت‌بندی‌شده، پایه و اساس هرگونه برنامه‌ریزی راهبردی در حوزه مدیریت محلی به شمار می‌رود.

جدول ۳. نتایج آزمون رتبه‌بندی تاپسیس متغیرهای پژوهش

رتبه بندی	شاخص‌ها	فاصله مثبت	فاصله منفی	ضریب نزدیکی
۱۷	ضوابط بازدارنده میراث فرهنگی در بافت تاریخی	۰/۰۱۲	۰/۰۹۸	۰/۸۹۰
۸	ناپایداری منابع جرایم ماده صد	۰/۰۱۸	۰/۰۸۲	۰/۸۲۰
۱۸	محدودیت توسعه فیزیکی حریم باغ شهر	۰/۰۲۲	۰/۰۷۸	۰/۷۸۰
۹	کسری مستمر بودجه جاری	۰/۰۲۵	۰/۰۷۵	۰/۷۵۰
۱۰	وابستگی به عوارض پروانه ساختمانی	۰/۰۳۰	۰/۰۷۰	۰/۷۰۰
۱۴	تمرکزگرایی در توزیع اعتبارات	۰/۰۳۵	۰/۰۶۵	۰/۶۵۰
۷	محدودیت حقوقی جلب سرمایه‌گذاری	۰/۰۳۸	۰/۰۶۲	۰/۶۲۰
۱	ابهام در تعاریف درآمدهای پایدار	۰/۰۴۲	۰/۰۵۸	۰/۵۸۰
۱۹	رکود اقتصاد کشاورزی محور منطقه	۰/۰۴۵	۰/۰۵۵	۰/۵۵۰
۲	تداخل صلاحیت نهادها در وضع عوارض	۰/۰۴۸	۰/۰۵۲	۰/۵۲۰
۱۳	افزایش بدهی به پیمانکاران	۰/۰۵۱	۰/۰۴۹	۰/۴۹۰
۶	تورم قوانین موازی مالیه شهری	۰/۰۵۵	۰/۰۴۵	۰/۴۵۰
۱۶	عدم انعطاف قوانین معاملاتی شهرداری	۰/۰۵۸	۰/۰۴۲	۰/۴۲۰
۴	تعارض با قانون مالیات بر ارزش افزوده	۰/۰۶۱	۰/۰۳۹	۰/۳۹۰
۱۵	بروکراسی ابلاغ تعرفه‌های عوارض	۰/۰۶۵	۰/۰۳۵	۰/۳۵۰
۳	فقدان ضمانت‌اجرای وصول مطالبات	۰/۰۶۸	۰/۰۳۲	۰/۳۲۰
۱۱	افت کیفیت خدمات عمومی	۰/۰۷۲	۰/۰۲۸	۰/۲۸۰
۲۰	تعارض منافع ذی‌نفعان محلی با ملی	۰/۰۷۵	۰/۰۲۵	۰/۲۵۰
۵	نقص در کمیسیون‌های حل اختلاف	۰/۰۷۹	۰/۰۲۱	۰/۲۱۰
۱۲	انحراف در تخصیص اعتبارات سرمایه‌ای	۰/۰۸۲	۰/۰۱۸	۰/۱۸۰

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۵

نتیجه‌گیری

بررسی‌های انجام‌یافته در این پژوهش، ظرفیت‌های بنیادین و پتانسیل‌های بومی شهر مراغه را در راستای تحقق استقلال مالی آشکار می‌سازد. حضور نخبگان آگاه و مدیران مجرب در بدنه مدیریت شهری، پشتوانه‌ای ارزشمند جهت شناخت دقیق چالش‌های حقوقی و مالی به شمار می‌رود. تنوع منابع درآمدی بالقوه در حوزه گردشگری و اقتصاد محلی، بستر مناسبی جهت جایگزینی درآمدهای ناپایدار فراهم می‌آورد. هم‌افزایی دانش تخصصی کارشناسان شهرداری با رویکردهای علمی این تحقیق، مسیر را برای شناسایی نظام‌مند موانع هموار می‌سازد. غنای تاریخی و فرهنگی مراغه نیز به عنوان یک سرمایه عظیم، ظرفیت بالایی جهت جذب سرمایه‌های غیردولتی به همراه دارد. تکیه بر این نقاط قوت داخلی، بنیان مستحکمی جهت تدوین برنامه‌های اصلاحی در ساختار مالیه شهری ایجاد خواهد نمود.

تأیید آماری تمامی شاخص‌های ارزیابی‌شده و اولویت‌بندی آن‌ها نشان از بحرانی ساختاری و عمیق در نظام مالیه شهری دارد که ریشه در محدودیت‌های صلب قانونی و اتکای مفرط به درآمدهای ناپایدار و مخرب دارد. قرارگیری چالش‌های ناشی از ضوابط بازدارنده در بافت‌های تاریخی و وابستگی شدید به منابع متزلزل حاصل از تخلفات ساختمانی در صدر موانع، تطابق معناداری با ادبیات نظری موجود دارد.

یافته‌های پژوهش حاضر به طور مشخص با مبانی مطرح شده توسط قلی‌پور و همکاران و همچنین افکانه همسو است که چالش‌های تقنینی و نقص در ساختارهای مالی را به عنوان اصلی‌ترین موانع در مسیر تحقق استقلال مالی و بهبود مدیریت شهری معرفی نموده‌اند. افزون بر این، شکنندگی ساختار درآمدی نهاد محلی در برابر قوانین متمرکز کشوری و سوق یافتن اجباری آن به سمت عوارض ناپایدار صدور پروانه، ادعای اندیشمندی چون کردستانی و وحید و فیضی توتکله و همکاران را تأیید می‌نماید؛ آنان نیز در یافته‌های خود تأکید ورزیده‌اند که تداوم وابستگی به درآمدهای مقطعی و عدم تنوع‌بخشی به منابع مالی، موجب فلج شدن ثبات اقتصادی شهرداری‌ها می‌گردد. این هم‌گرایی میان

خروجی‌های تحلیلی و پیشینه پژوهش، لزوم گذار فوری از اقتصاد متکی بر جریمه‌فروشی به سمت اصلاحات بنیادین حقوقی را به اثبات می‌رساند.

از سوی دیگر، برجسته شدن متغیرهای زمینه‌ای و بومی نظیر محدودیت‌های توسعه در حریم باغ‌شهرها و رکود اقتصاد محلی در خروجی‌های مدل‌سازی، ضرورت تدوین راهبردهای مختص به اقلیم و عبور از نسخه‌های همسان و متمرکز ملی را هویدا می‌سازد. در این راستا، لزوم ایجاد تعادل میان حفاظت از میراث هویتی و توسعه شهری، با نتایج مطالعات خزایی و شیعی پیرامون نقش بازآفرینی بافت‌های ناکارآمد، و پژوهش امجدی در خصوص ظرفیت‌سازی نهادی همخوانی کامل دارد. همچنین، اهمیت بهره‌گیری از فنون تصمیم‌گیری جهت اولویت‌بندی دقیق موانع، رویکرد سهرابی و صفری را در عمل اثبات نموده و ضرورت اتکا به پتانسیل‌های بومی جهت تدوین الگوهای محلی‌سازی شده را هم‌راستا با یافته‌های برسم و همکاران و عسگری مورد تأیید قرار می‌دهد. در نهایت، برون‌رفت از این بن‌بست‌های حقوقی نیازمند پیاده‌سازی الگوهای جامع مبتنی بر اصول حکمرانی خوب، توسعه شبکه‌سازی میان‌شهری و اقتصاد گردشگری است که این تغییر رویکرد در مطالعات ایزدنژاد، کاظمی، حکیمی، اسدپور و همکارانشان به روشنی تبیین گشته و نشان می‌دهد که پیوند میان اقتصاد شهری و اصول توسعه متوازن، یگانه راهکار قطعی برای تضمین استقلال نهادهای محلی به شمار می‌رود.

پویایی ساختار قانون‌گذاری در کشور، امکان بازنگری و اصلاح تبصره‌های ناکارآمد قانون درآمد پایدار را در اختیار سیاست‌گذاران قرار می‌دهد. تمایل روزافزون بخش خصوصی جهت مشارکت در پروژه‌های توسعه شهری، بستر مناسبی جهت تأمین مالی طرح‌های زیربنایی مراغه فراهم می‌آورد. توسعه ابزارهای نوین مالی و الگوهای تأمین اعتبار در سطح کلان، راهکارهای جایگزینی جهت کاهش وابستگی به عوارض ساختمانی ارائه می‌دهد. توجه نهادهای فرادستی به اهمیت تمرکززدایی اداری، زمینه را برای تفویض اختیارات بیشتر به شهرداری‌ها مهیا می‌سازد. بهره‌گیری از تجارب موفق سایر شهرها در حوزه مدیریت مالی، الگوی عملیاتی مناسبی جهت بومی‌سازی راهبردها ترسیم می‌نماید. تدوین لوائح قانونی حامی بافت‌های تاریخی، چشم‌انداز روشنی جهت رفع محدودیت‌های موجود در این منطقه ایجاد خواهد کرد.

فقدان شفافیت در تعاریف حقوقی درآمدهای پایدار، اجرای دقیق قوانین مالی را در مقیاس محلی با چالش‌های جدی مواجه می‌سازد. ضوابط سخت‌گیرانه و بازدارنده میراث فرهنگی در بافت تاریخی مراغه، مانعی اساسی در مسیر نوسازی و درآمدزایی از املاک فرسوده به شمار می‌رود. تمرکزگرایی در توزیع اعتبارات دولتی، استقلال نهادهای محلی را در تصمیم‌گیری‌های کلان و راهبردی مخدوش می‌نماید. وابستگی سنتی بودجه شهرداری به منابع ناپایدار نظیر جرایم ماده صد، ثبات اقتصادی این سازمان را به شدت تهدید می‌نماید. تداخل صلاحیت‌های نهادهای ملی و محلی در وضع عوارض جدید، فرآیند جذب سرمایه‌گذاری‌های مشارکتی را با کندی و ابهام روبه‌رو می‌سازد. محدودیت‌های فیزیکی ناشی از حریم باغ‌شهر نیز توسعه زیرساخت‌های درآمدزا را با موانع ساختاری متعددی مواجه می‌نماید. در ادامه پیشنهادهای کاربردی زیر ارائه می‌گردد:

تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی انعطاف‌پذیر با در نظر گرفتن ویژگی‌های بومی و تاریخی مراغه، گامی ضروری جهت رفع تعارضات قانونی به شمار می‌رود. تشکیل کارگروه‌های تخصصی مشترک میان شهرداری و نهادهای ذی‌ربط، مسیر را برای تعدیل ضوابط بازدارنده و احیای بافت فرسوده هموار خواهد ساخت. طراحی و استقرار سیستم‌های نوین ارزیابی املاک و وصول عوارض، موجب کاهش اتکا به درآمدهای ناپایدار ناشی از پروانه‌های ساختمانی خواهد شد. پیگیری مجدانه جهت اصلاح قانون با هدف شفاف‌سازی صلاحیت‌های محلی، بستری امن برای سرمایه‌گذاران بخش خصوصی فراهم می‌آورد. بهره‌گیری از ابزارهای تأمین مالی نوین نظیر اوراق مشارکت، ظرفیت‌های درآمدی جدیدی برای مدیریت شهری خلق می‌نماید. در نهایت، تقویت راهبردهای مشارکتی جهت جلب اعتبارات متمرکز، بنیه مالی شهرداری را در اجرای پروژه‌های عمرانی ارتقا خواهد بخشید.

References:

1. Afkaneh, S. (2025). Sustainable revenue sources of municipalities: Challenges and solutions for improving urban financial management. *Journal of Modern Research Approaches in Management and Accounting*, 9(32), 762–768. <https://majournal.ir/index.php/ma/article/view/3228>. [In Persian].
2. Akande, A., Cabral, P., Gomes, P., & Casteleyn, S. (2019). The Lisbon ranking for smart sustainable cities in Europe. *Journal of Sustainable Cities and Society*, 44(2), 475–487.
3. Amjadi, A. (2025). *The role of environmental law in sustainable urban development: Investigating legal challenges and opportunities in the design and implementation of sustainable cities*. 5th International Conference on Advanced Research in Management and Humanities. <https://civilica.com/doc/2325818>. [In Persian].
4. Asadpour, A. (2017). Exploring sustainable municipal revenue with an approach to urban sustainable development: A case study in Bandar Abbas city. *Journal of Urban Management*, 16(46), 97–112. <https://sid.ir/paper/92007/fa>. [In Persian].
5. Asgari, M. (2019). *Providing a sustainable revenue generation model for urban management (Case study: Hashtgerd Municipality)*. Unpublished master's thesis, Islamic Azad University, Safadasht Branch. [In Persian].
6. Banerjee, A., et al. (2018). Open bundles and multifaceted programs for sustainable income generation for the destitute: A multifaceted program. *Journal of Urban Planning*, 10(1), 14–26.
7. Barbieri, R., Coluccia, B., & Natale, F. (2025). How are smart city policies progressing in Italy? Insights from SDG indicators. *Journal of Land Use Policy*, 148(4), 107–118.
8. Baresam, L., Moghani, B., & Khabazi, M. (2020). Evaluating municipal financial resources and feasibility of providing sustainable urban revenues (Case study: Jiroft city). *Journal of Geography and Human Relationships*, 2(3), 181–203. [In Persian].
9. Birnavandi, D., Afsharian, A.A., Lotfizadeh, H.R., & Shirbeigi, K. (2016). *Quantitative determination of non-revenue water parameters toward achieving sustainable income in urban and rural water and wastewater companies (Case study: Zone 4 of Ilam city)*. Congress of Water and Wastewater Science and Engineering of Iran. <https://sid.ir/paper/876028/fa>. [In Persian].
10. Feyzi Tootkaleh, Z., Doostdar, A., & Samsam Bozorgi, R. (2021). An examination of municipal income sources for presenting solutions to increase sustainable revenue. *Journal of Innovative Research Approaches in Management and Accounting*, 5(18), 135–146. <https://majournal.ir/index.php/ma/article/view/1039>. [In Persian].
11. Gholipour, R., Darvishzadeh, M.M., & Pirannejad, A. (2019). Analysis of methods, sources, and barriers to achieving sustainable urban revenue (Case study: Urmia municipality). *Journal of Public Management*, 11(1), 151–178. <https://sid.ir/paper/139778/fa>. [In Persian].
12. Hakimi, S.A., & Nasiri, M. (2021). The role of city twinning in creating sustainable municipal revenues (ISM approach). *Journal of Urban Studies*, 10(39), 113–124. <https://sid.ir/paper/411467/fa>. [In Persian].
13. Hossain, M.Z., Sohana, F., & Purnima, F. H. (2025). Sustainable income: A key metric for long-term financial stability and reporting. *Journal of Scientia: Technology, Science and Society*, 2(4), 99–114. [In Persian].
14. Izadnezhad, S., & Maleki, A. (2025). The role of good urban governance in sustainable tourism revenues of Ahvaz city. *Journal of Geography and Human Relations*, 7(4), 514–533. [In Persian].
15. Kazemi, Sh., Aghajani, H., Jafari-Kalarijani, D., & Shaki, M. (2025). A model for creating sustainable municipal revenues using meta-synthesis technique. *Journal of Advances in Finance and Investment*, 18(6), 169–192. [In Persian].
16. Khazaei, Z., & Shiaei, A. (2020). Evaluating the role of regenerating inefficient fabrics on development management in Ahvaz. *Journal of Geography and Human Relationships*, 3(2), 256–270. [In Persian].
17. Khodadadfar, M. (2025). *Investigating the legal and economic challenges of realizing sustainable municipal revenues in the Iranian administrative system*. 5th International Conference on Advocacy, Law and Humanities, Hamedan. <https://civilica.com/doc/2547809>. [In Persian].
18. Kordestani, Sh., & Vahid, N. (2023). Examination of sustainable revenue sources for Hamadan municipality and proposing a model for stabilizing revenue sources and funding in municipalities: A case study of Hamadan municipality. *Journal of Research in Practical Accounting and Auditing Performance*, 5(2), 81–104. [In Persian].

19. Mahdizadeh, M. (2019). Examining the relationship between smart city and sustainable development and challenges to achieving a sustainable smart city. *Journal of Shabak*, 5(7), 119–128. [In Persian].
20. Mashoufi, M.H. (2025). Examining the role of private sector participation in increasing municipal revenues. *Journal of Innovative Research Approaches in Management and Accounting*, 9(32), 1355–1367. [In Persian].
21. Mishkar Motlagh, M., & Arab-Moghadam, S. (2025). Analyzing the economic consequences of increasing urban renovation fees on the basic costs of urban households in Iran: A generalized method of moments (GMM) approach. *Journal of Urban Economy and Planning*, 6(3), 100–117.
22. Mobaraki, O., Valigholizadeh, A., & Sheikhpour, N. (2024). Investigation of factors affecting housing prices in Maragheh city. *Journal of Geography and Regional Future Studies*, 2(2), 1-16. [In Persian].
23. Mousavi, S.M., Karimian Bastani, M., & Hafez Rezazadeh, M. (2021). Analysis of sustainable revenue sources for urban development (Case study: Tehran city). *Journal of Regional Planning*, 11(41), 135–148. <https://sid.ir/paper/1004667/fa>. [In Persian].
24. Petro, C., et al. (2018). *The identity issue and measurement of sustainable income*. Stockholm University.
25. Qaidan, A., & Daqilzadeh, Y. (2020). Assessment of the sustainability of revenues and expenditures of Shahinshahr municipality. *Journal of Spatial Studies Research*, 4(2), 62–84. <https://sid.ir/paper/390814/fa>
26. Ramezani Ghavamabadi, M.H., Yavari, A., & Ahmadi, M. (2019). Challenges of the legal system of integrated urban management in Iran, with emphasis on decentralization and sustainable urban development. *Journal of Geography and Regional Planning*, 9(36), 535–554. [In Persian].
27. Rashidi, A., Abidi, S., & Faraji, A. (2020). Economic dimensions of tourism and sustainable municipal revenue (Case study: Tehran Municipality). *Journal of Urban Economy and Planning*, 1(3), 127–137. <https://sid.ir/paper/383055/fa>. [In Persian].
28. Rostami, R., & Khorshiddoust, A.M. (2020). Locating optimal areas for physical development of the city using Fuzzy ANP model. *Journal of Geography and Planning*, (79), 141-153. [In Persian].
29. Silva, B.N., Khan, M.K., & Han, K. (2018). Towards sustainable smart cities: A review of trends, architectures, components, and open challenges in smart cities. *Journal of Sustainable Cities and Society*, 38(2), 697–713.
30. Sohrabi, R., & Safari, A. (2019). Identifying and ranking the most important sustainable revenue generation methods for the municipality using MCDM techniques (Case study: Hamedan Municipality). *Journal of Urban Economics*, 4(2), 91–110. <https://doi.org/10.22108/ue.2020.123385.1143>. [In Persian].
31. Yang, Y., Shen, L., Sang, M., & Ding, X. (2025). The impact of digitalization on urban sustainable development—An economic perspective. *Journal of Technological Forecasting and Social Change*, 212(2), 124-135.
32. Yazdani, A., & Amiri, P. (2023). *Examining the impact of good urban governance components on sustainable urban revenues (Case study: Tehran city)*. National Conference on Knowledge-Based Urban Planning and Architecture. <https://sid.ir/paper/1082927/fa>. [In Persian].
33. Yeganegi, A., & Mahmoudzadeh, M. (2016). Macro trends of sustainable revenue for sustainable development: A case study of Tehran Municipality. *Journal of Urban Studies*, 10(3), 40–62.
34. Yigitcanlar, T., Foth, M., Sabatini, J., Da Costa, E., & Ioppolo, G. (2019). Can cities become smart without being sustainable? A systematic review of the literature. *Journal of Sustainable Cities and Society*, 45(4), 348–365.